

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत
प्रादेशिक विभाग स्तरावरील तांत्रिक छाननी
समितीच्या अधिकार कक्षेत वाढ करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-२०१८/ प्र.क्र. ४० / पापु-१०

जी.टी. हॉस्पिटल इमारत, ७ वा मजला,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई-४०० ००९.

तारीख: १६ ऑगस्ट, २०१९

वाचा -

- १) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.५३/ पापु-०७,
दि.०९.०३.२०१८
- २) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-२०१८/प्र.क्र.४०/ पापु-१०,
दि.०७.०८.२०१८
- ३) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाचे पत्र क्र. बैठक २०१८/प्र.क्र.३/पापु-१०,
दि.२१.१.२०१९

प्रस्तावना -

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम हा केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम राज्यात राबविण्यात येत आहे. सदर योजनांना प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता देण्याकरिता संदर्भ क्र.२ अन्वये समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. राज्यात अनेक नवीन पाणी पुरवठा योजना राबविण्यात येत आहेत तसेच चालू योजनांनाही अधिक वेगाने पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे. तसेच जल शक्ती अभियानाबाबतच्या कार्यशाळेत उपस्थितीत राज्यस्तरावरील सर्व कार्यकारी अभियंतानी योजना राबविताना येणाऱ्या अडचणींच्या अनुषंगाने तांत्रिक समितीच्या अधिकार कक्षा वाढविण्याबाबत आवश्यकता व्यक्त केली आहे. मात्र हे करत असताना फक्त योजनांचे दायित्व वाढणे अपेक्षित नाही. यासाठी तांत्रिक दृष्ट्या सक्षम योजनांचे राबविण्यावर शासनाचा भर आहे. या परिस्थितीत पुढीलप्रमाणे शासन निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम हा केंद्र पुरस्कृत कार्यक्रम राज्यात राबविण्यात येत आहे. ज्या योजना वार्षिक कृती आराखड्यात समाविष्ट आहेत त्या योजनांना प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता देण्याकरिता संदर्भ क्र.२ अन्वये समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. यातील प्रादेशिक विभाग स्तरावरील तांत्रिक छाननी समितीस यापुढे पुढील तरतुदी पूर्ण करण्याच्या योजनांसाठी रु.५.०० कोटी

पर्यंत अंदाजपत्रकीय रक्कम असलेल्या व खालील तरतुदी पूर्ण करणाऱ्या नवीन ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना छाननी करण्याची परवानगी देण्यात येत आहे.

- १) ज्या गावांसाठी पुर्वीची कोणतीही पाणी पुरवठा योजना नाही,
 - २) ज्या योजना विहित दरडोई खर्चाच्या मर्यादेत आहेत,
 - ३) ज्या योजनांचे आर्युमान संपलेले आहे,
 - ४) ज्या योजनेतील गावांचा समावेश कोणत्याही प्रादेशिक योजनेत नाही.
 - ५) उपरोक्त नमूद तरतुदी पूर्ण न करणाऱ्या योजना शासनस्तरावरील मा.अ.मु.स. (पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात.
२. तसेच या संदर्भात शासन पत्र संदर्भ क्र.३, दि.२१.०१.२०१९ अन्वये सर्व मुख्य अभियंता व कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य यांना देण्यात आलेल्या सूचना येथे पुन्हा उद्धृत करण्यात येत आहेत.

१. ज्या योजना मंजूर आराखड्यात समाविष्ट आदेश त्या योजनांची आराखड्यात दिलेली किंमत ही सर्वसाधारणपणे ढोबळमानाने घेण्यात येते. मात्र सविस्तर अंदाजपत्रक करताना ही किंमत अधिक अथवा कमी होऊ शकते. तरी ही किंमत विचारात न घेता सविस्तर अंदाजपत्रकानुसार आलेल्या किंमतीच्या अनुषंगाने पाणी पुरवठा योजनांना मुख्य अभियंता यांच्या स्तरावरील समितीने मान्यता द्यावी.

२. ज्या योजनांचा दरडोई खर्च जादा आहे व किंमत ५ कोटी पेक्षा कमी आहे त्यांची तांत्रिक छाननी मुख्य अभियंता स्तरावरील समितीने करावी. या योजनांची किंमत दरडोईपेक्षा जादा येण्याची कारणे व गावातील लोकांना सदर योजना परवडणारी होईल अथवा अन्य पर्यायाने शुध्द व सुरक्षीत पाण्याचा पुरवठा होऊ शकेल काय हेही तपासावे. तथापि, योजना प्रशासकीय मान्यतेस्तव शासनास सादर करावी.

३. सर्व योजनांचे संकल्पन १५ वर्षांच्या भविष्यातील लोकसंख्या विचारात घेऊन करावी. लोकसंख्या घेताना ठरवून दिलेल्या तीन लोकसंख्या वाढीच्या पध्दतीच्या सरासरीनुसार गावाची होणारी वाढ तपासून घेऊन करण्यात यावी.

४. ज्या प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना बंद आहेत व पुन्हा पुर्नज्जिवित करता येणे शक्य नाही त्यांची स्वतंत्र यादी करावी व पुन्हा पुर्नज्जिवित करता न येण्याची सविस्तर कारणे द्यावीत. तसेच याबाबत कायम बंद करण्याबाबत काय कार्यवाही करता येऊ शकेल या विषयी सविस्तर कारणांसह वाया जाणाऱ्या खर्चाच्या माहितीसह प्रस्ताव शासनास पाठवावा.

५. ज्या प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना सुरू आहेत त्यात समाविष्ट गावांनी स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजनेची मागणी केल्यास त्यांचा समावेश करण्यात येऊ नये.

६. योजना तांत्रिक छाननी समितीसमोर आल्यास प्रामुख्याने पुढील बाबी तपासव्यात व त्याची नोंद बैठकीच्या इतिवृत्तात असावी.

- I. योजना कधी तयार करण्यात आली होती ?
- II. योजना कोणत्या वर्षासाठी संकल्पीत होती ?
- III. योजनेचे आर्युमान संपले आहे किंवा कसे ?
- IV. जून्या योजनेत आकारण्यात आलेली पाणीपट्टी व त्याची वसूली,
- V. गावावर पाणी पुरवठ्यापोटी अथवा इतर वीज थकबाकी (स्वतंत्रपणे द्यावी).
- VI. गावावर बीज थकबाकी असल्यास तत्त्वतः मान्यता देताना थकबाकी भरल्यावरच प्रशासकीय मान्यता देण्यात यावी अशी अट नमूद करावी.
- VII. ज्या गावाकडे ५० टक्केपेक्षा कमी वसूली आहे त्या गावांच्या योजनांना वसूली वाढेपर्यंत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येणार नाही अशी अट नमूद करावी.
- VIII. ज्या योजनांचे मागील लेखे पूर्ण झालेले नाहीत त्या गावातील योजना मंजूर करण्यात येऊ नये.
- IX. गावात सद्या आकारण्यात आलेली पाणी पट्टी प्रस्तावित योजनेनुसार लागणारी पाणी पट्टी यांचा तुलनात्मक वाढ लक्षात आणून तो खर्च सोसण्यास गावातील लाभार्थ्यांची तयारी आहे का ते तपासावे व ८० टक्के कुटुंब प्रमुखांचे हमीपत्र घ्यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०८१४१८४९३९६७२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सरोज देशपांडे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,

पृष्ठ ४ पैकी ३

२. अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
३. उप सचिव तथा प्रकल्प संचालक, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. सर्व उप सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग मंत्रालय, मुंबई
५. मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व) प्रादेशिक विभाग,
६. अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व) मंडळ,
७. अधीक्षक अभियंता, (यांत्रिकी) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मंडळ ठाणे,
८. सहसंचालक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१०. संचालकपणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था बेलापुर, नवी मुंबई
११. कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग,
१२. कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व).
१३. उप मुख्य कार्य अधिकारी, (पाणी व स्वच्छता) जिल्हा परिषद (सर्व).
१४. सर्व नियंत्रक अधिकारी, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. निवडनस्ती पापु-१०